

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΤΟΙΜΗ ΝΑ ΙΣΟΠΕΔΩΣΕΙ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ & ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Το ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων αποτελεί κρίσιμη πλευρά των αναδιαρθρώσεων στο δημόσιο πανεπιστήμιο και αντιστοιχεί σε συνολικότερες τάσεις:

- Την τάση για αύξηση του μέσου αλφαριθμητισμού της σύγχρονης εργατικής δύναμης, μέσα από την πρόσβαση σε μορφές μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ταυτόχρονα με εξασφάλιση ότι οι αναβαθμισμένες δεξιότητες δεν θα οδηγήσουν και σε αντίστοιχη εργασιακή αναβάθμιση.
- Την τάση να ρευστοποιούνται και να εξατομικεύονται τα εργασιακά δικαιώματα και οι εργασιακές σχέσεις.
- Την τάση να διευρύνεται η έννοια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είτε μέσα από την ανάπτυξη μορφών μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είτε μέσα από την ανάπτυξη των μορφών ιδιωτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Την τάση να υποχωρεί ο αναδιανεμητικός ρόλος του κράτους προς όφελος της μεταφοράς του κόστους κρίσιμων υπηρεσιών στις πλάτες της ίδιας της κοινωνίας με όξυνση της ταξικότητας των μηχανισμών πρόσβασης, απόδοσης δικαιωμάτων κλπ.

ΤΑ 'ΤΥΠΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ' ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΣΕ ΛΕΜΗΤΟΜΟ

Οι τυπικοί τίτλοι σπουδών θα πρέπει να αποσυνδέονται κατά το δυνατό από αναβαθμισμένα επαγγελματικά δικαιώματα. Αντίθετα, τα επαγγελματικά δικαιώματα θα πρέπει να θεωρούνται διακυβεύματα εξαρτώμενα από την προσαρμογή στις απαιτήσεις της καπιταλιστικής παραγωγής. Αυτό περνάει μέσα από ένα διπλό μηχανισμό: αφενός φαινομενική διεύρυνση της απόδοσης δικαιωμάτων, που στην πραγματικότητα αντιστοιχεί σε μια συμπίεση προς τα κάτω, μέσα από μηχανισμούς όπως π.χ. η εξίσωση ΑΕΙ και ΤΕΙ ή εξίσωση δημόσιων και ιδιωτικών ιδρυμάτων. Αφετέρου, παρεμβολή ολοένα και περισσότερων φίλτρων μέχρι την κατοχύρωση του επαγγελματικού δικαιώματος (κάθε είδους εξετάσεις, αξιολογήσεις, μηχανισμοί πιστοποίησης, κ.λπ.), έτσι ώστε η τυπική κατοχή τίτλου σπουδών να μην αντιστοιχεί 'αυτόματα' σε δυνατότητα εργασίας σε αντίστοιχη θέση.

Η έννοια των τίτλων σπουδών, ευρύτερα των τυπικών προσόντων, θα πρέπει να διευρυνθεί. Πλάι στους τυπικούς τίτλους σπουδών αρχίζουν να συνυπολογίζονται και άλλες μορφές είτε 'άτυπης' εκπαίδευσης, είτε ακόμη και οι πρακτικές επαγγελματικής μαθητείας. Σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να ενσωματωθεί και η ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση, είτε είναι τυπικά κατοχυρωμένα, είτε όχι. Εδώ εντάσσονται και προτάσεις όπως αυτές του υφυπουργού Πανάρτου για εισαγωγή και εδώ του θεσμού των 'community colleges'.

Η ιεραρχία των επαγγελματικών δικαιωμάτων θα πρέπει να μην ταυτίζεται πλήρως με την τυπική ιεραρχία των ακαδημαϊκών τίτλων, αλλά να μπορεί να περιλαμβάνει και το συνυπολογισμό των άτυπων μορφών, της επαγγελματικής προϋπηρεσίας κ.λπ. Η 'δία βίου μάθηση' γίνεται η πολεμική κραυγή τόσο για την αποσύνδεση των επαγγελματικών δικαιωμάτων από τους τίτλους σπουδών, όσο και για την συνεχή πίεση προς τους εργαζομένους να ανανεώνουν (με δική τους ευθύνη και κόστος...) τον ατομικό φάκελο προσόντων τους.

ΠΑΡΑΚΑΜΠΤΟΝΤΑΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16

Η υποτιθέμενη ανάγκη 'κινητικότητας' της εργασίας και επομένως διαμόρφωσης κοινού πλαισίου σε όλη την Ευρώπη, αξιοποιείται ως βασικός μοχλός για να γενικευτούν οι τάσεις. Τα επαγγελματικά δικαιώματα εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο, έτσι ώστε να υπάρχει προτεραιότητα των ευρωπαϊκών ρυθμίσεων απέναντι στις εθνικές πολιτικές. Έχουμε αναφερθεί εκτενώς σε προηγούμενο άρθρο για τα πενιχρά ποσοστά κινητικότητας των μηχανικών στις χώρες της ΕΕ.

Για την Ελλάδα κρίσιμη πλευρά είναι και η αναζητήση τρόπου να αναγνωριστούν οι μορφές ιδιωτικής γ'βάθμιας εκπαίδευσης κατά παράκαμψη της συνταγματικής απαγόρευσης. Ήδη από την πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης είχε επιλεγεί η κατεύθυνση να αναγνωριστούν ως ιδιωτικά μεταδευτεροβάθμια ιδρύματα, τα κολέγια, τυπικά χωρίς ισότητα με τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ και να βρουν τρόπο να τους αποδοθούν επαγγελματικά δικαιώματα. Τη δυνατότητα αυτή την έδωσε η οδηγία 36/2005 της ΕΕ που ουσιαστικά αναγνωρίζει τα 'πτυχία' όσων ΚΕΣ ή κολεγίων δίνονται σε συνεργασία με ΑΕΙ του εξωτερικού, μέσα από τη λογική ότι μετράει η αναγνώριση στη χώρα που τυπικά αποδίδει το πτυχία.

Σε αυτό το πλαίσιο, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ετοιμάζεται να ενσωματώσει και στην ελληνική νομοθεσία το νέο πλαίσιο επαγγελματικών δικαιωμάτων και προσόντων. Αυτό περιλαμβάνει την αναγνώριση της β'βάθμιας κλιμακας των επαγγελματικών προσόντων που προτείνει η ΕΕ, που συνδυάζουν τυπικές γνώσεις αλλά και εμπειρία, περιγραφόμενες δεξιότητες κ.λπ., την εισαγωγή θεσμών που κατοχυρώνουν την έννοια του ατομικού φακέλου προσόντων, την αναβάθμιση της διαδικασίας πιστοποίησης όσων φορέων και πρακτικών εντάσσονται σε αυτό το πλαίσιο.

Ειδικά για το θέμα των ιδιωτικών μορφών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η κυβέρνηση κινείται σε δύο κατευθύνσεις. Διακηρυκτικά προβάλλει ότι τα κολέγια, όπως αυτά προβλέπονται από τον ισχύοντα νόμο (και ο οποίος θα παραμείνει σε ισχύ) θα εντάσσονται σε ένα επίπεδο κατώτερο των ΤΕΙ και ανώτερο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στην πράξη, όμως, μέσα από την πλήρη ενσωμάτωση της οδηγίας 36/2005 όσα κολέγια λειτουργούν ως παραρτήματα ξένων ΑΕΙ θα μπορούν να πιστοποιούνται σε πλήρως ισότιμη βαθμίδα με τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με βάση την αρχή ότι προηγείται η πιστοποίηση στην χώρα όπου εδρεύει το ίδρυμα που χορηγεί τον τίτλο. Και αυτό σημαίνει και τυπική παράκαμψη της συνταγματικής απαγόρευσης για την ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση, αφού πτυχιούχοι ιδιωτικών κολεγίων - παραρτημάτων ξένων ΑΕΙ θα πιστοποιούνται ως κάτοχοι επαγγελματικών προσόντων πλήρως ισότιμων με τα ελληνικά δημόσια ΑΕΙ και ΤΕΙ και να έχουν ανάλογα δικαιώματα. Η κατοχή πιστοποιημένων επαγγελματικών δικαιωμάτων θα συνεπάγεται δυνατότητα διεκδίκησης ανάλογης θέσης στο δημόσιο, την άσκηση του επαγγέλματος κ.λπ. Ακόμη και εάν αυτό δεν ισχύει για ειδικότητες που παραδοσιακά έχουν οχυρωθεί απέναντι σε τέτοιες 'απειλές' (π.χ. γιατροί, δικηγόροι), ο κύριος όγκος των πτυχιούχων βρίσκεται αντιμέτωπος με την απειλή.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η απάντηση αυτή πρέπει να στοχεύει πρώτα και κύρια στην αποτροπή του ενδεχομένου να εισαχθεί το νέο σύστημα προσόντων και η οδηγία 36/2005. Αντίθετα, μπορεί να υπονομεύσει τον αγώνα η θέση που προβάλλεται εντός διαφόρων επαγγελματικών επιμελητηρίων - και ιδίως στο ΤΕΕ - ότι η λύση είναι η ταυτόχρονη αποδοχή του θεσμικού πλαισίου με την αυστηροποίηση των κριτηρίων πιστοποίησης και η μετατροπή των επιμελητηρίων σε θεματοφύλακες της ιεραρχίας των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Γι' αυτό και πρέπει να επιμείνουμε σε μια θέση συνολικής ανατροπής:

**Όχι στη θεσμοθέτηση της εργασιακής περιπλάνησης
μέσα από τη 'δία βίου μάθηση**

**Όχι στο ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών
προσόντων**

**Καμιά ενσωμάτωση της οδηγίας 36/2005
Κατάργηση του νόμου για τα κολέγια**